

Національний
банк України

Банки: огляд тижня

22 квітня 2020 року

Головне

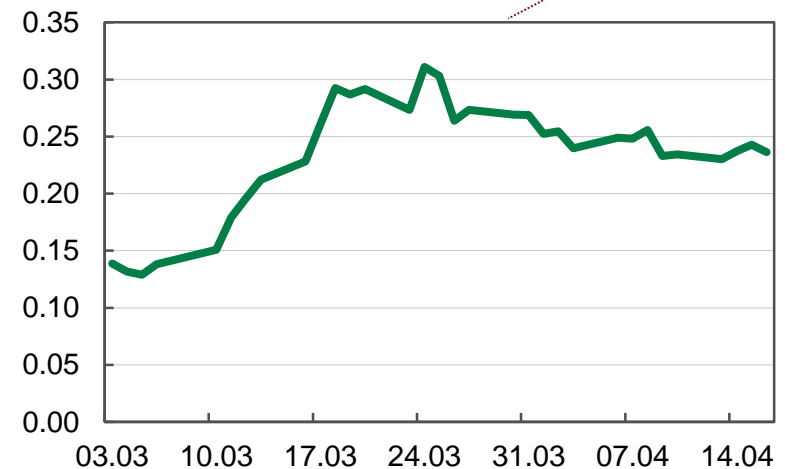

- Зростання індексу фінансового стресу було короткостроковим і зумовлене найбільшою мірою зростанням доходності державних цінних паперів.
- У першій декаді березня відбувся злам тренду зростання строкових гривневих та валютних депозитів. Від пікових значень строкові гривневі кошти населення зменшилися на 2.5%, а валютні (у доларовому еквіваленті) – на 4.0%. Проте темпи відпливу були значно нижчими, ніж у перші дні криз 2008 та 2014 років.
- За тиждень, що закінчився 17 квітня, гривневі кошти населення зросли в цілому на 1.4% через виплату зарплат та інших платежів населенню. Строкові гривневі депозити скоротилися на 0.1%. Валютні кошти зменшилися за звітний тиждень на 0.5%, проте це було нижче ніж тиждень тому (-1.3%).
- Відплив строкових депозитів призупинив тенденцію зниження ставок за гривневими депозитами. Від початку року вартість 3-місячних гривневих вкладів знижувалася помірніше, ніж 12-місячних.
- Більшість великих банків має достатній запас ліквідності і тримає гривневі ставки за депозитами практично незмінними. Коефіцієнт покриття ліквідністю (LCR) перевищує норматив майже удвічі.

Індекс фінансового стресу нормалізується після сплеску у березні

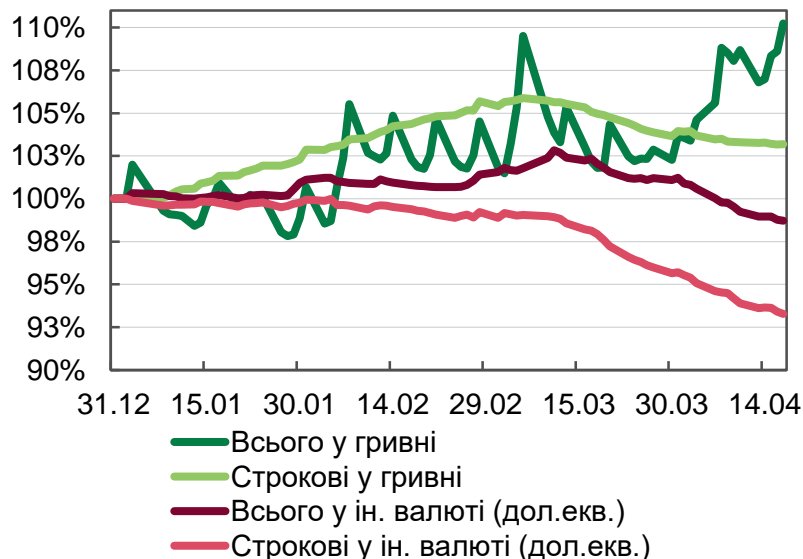
- Локальний максимум зафіксовано 24 березня, далі відбувається поступове зменшення рівня стресу.
- Найбільший внесок у зростання індексу був від сектору державних фінансів через підвищення доходності суверенних облігацій.

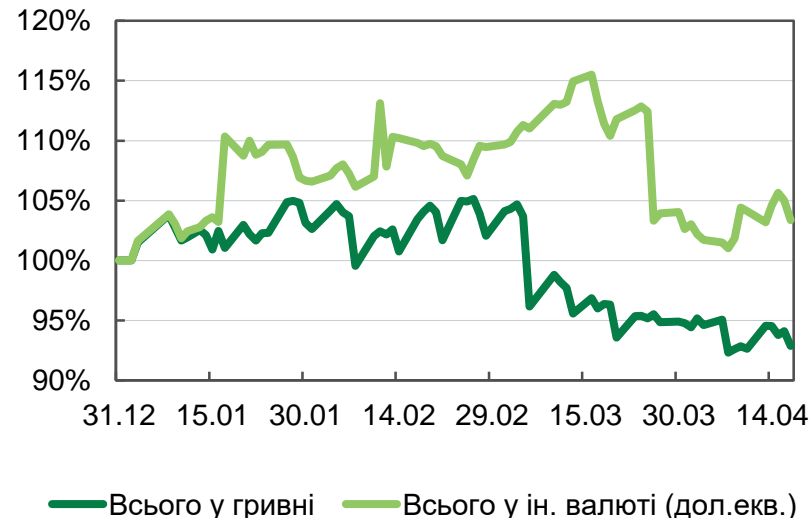
Джерело: НБУ.

Відплив коштів населення був помірним

Кошти фізичних осіб, 31.12.2019=100%

Кошти суб'єктів господарювання, 31.12.2019=100%

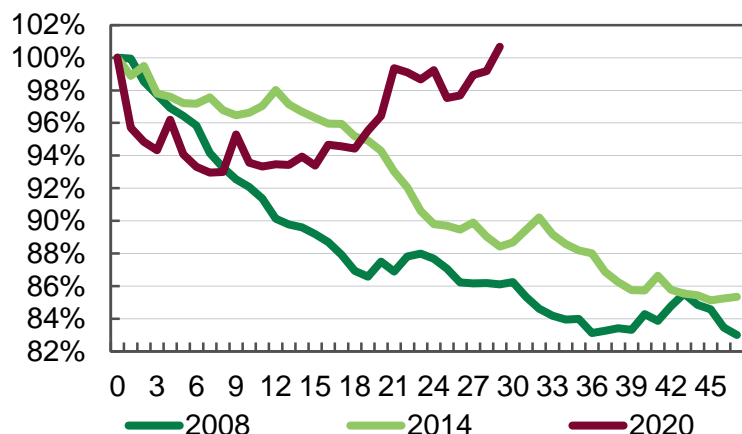
Джерело: НБУ, щоденні дані.

- Строкові гривневі та валютні кошти фізичних осіб зростали до першої декади березня, потім почали знижуватися.
- На звітному тижні скорочення валютних депозитів, зокрема строкових загальмувало. Вплинуло укріплення валюти та стабільне постачання готівкової валюти до кас банків.
- На зростання гривневих коштів на вимогу впливають виплати зарплати, пенсій та соціальних виплат. Також багато строкових депозитів після завершення строку залишають на поточних рахунках.

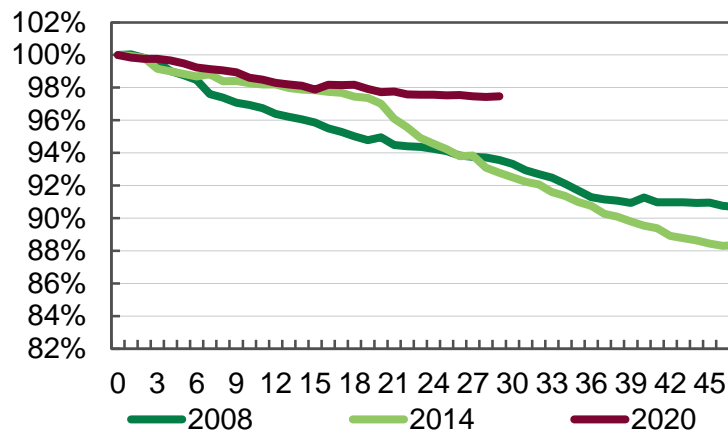
Відплив депозитів фізосіб повільніший, ніж у попередні кризи

Гривневі кошти фізосіб, останній день перед відпливом коштів *=100% (у банках, платоспроможних на 01.04.20)

Усі кошти

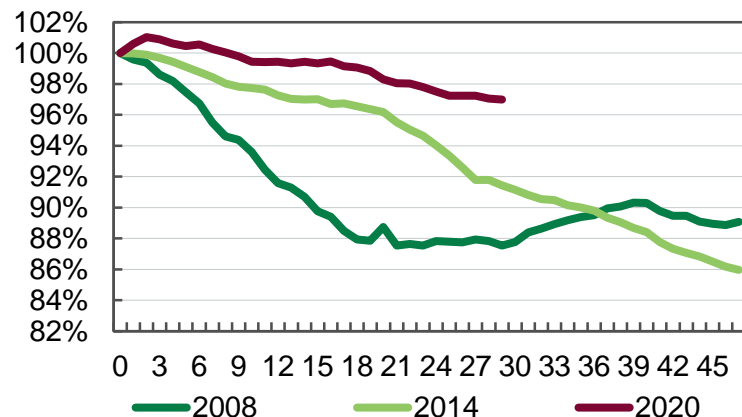

Строкові депозити та ощадні сертифікати

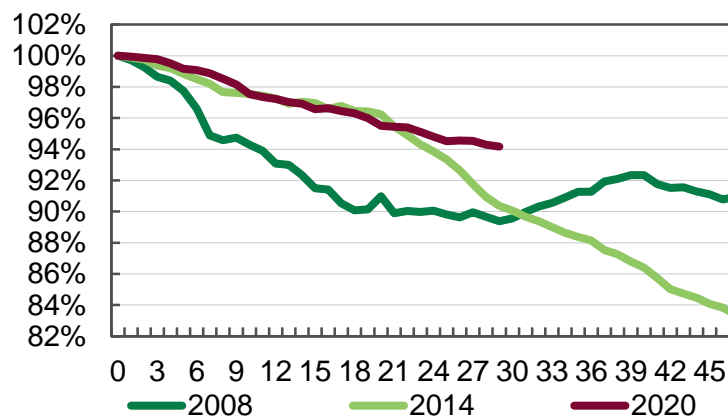

Валютні кошти фізосіб, останній день перед відпливом коштів *=100% (у банках, платоспроможних на 01.04.20)

Усі кошти

Строкові депозити та ощадні сертифікати

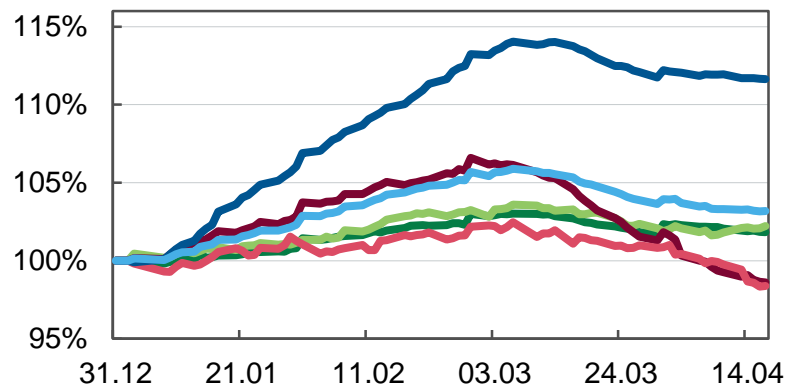

* пікові значення гривневих коштів за кризами: 2008: 03.10.08; 2014: 23.01.14; 2020: 10.03.20. На осі X – кількість робочих днів.

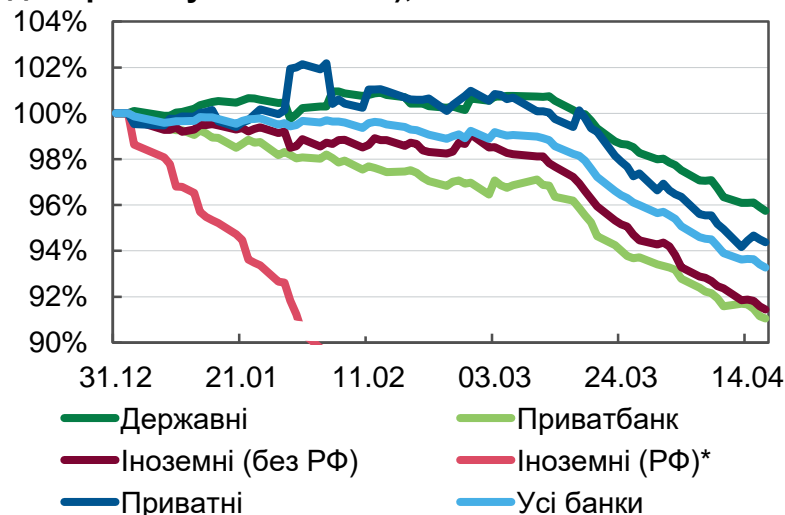
Джерело: НБУ, щоденні дані.

У іноземних банках скоротилися гривневі строкові депозити

Строкові гривневі депозити фізичних осіб за групами банків, 31.12.2019=100%

Строкові валютні депозити та ощадні сертифікати фізичних осіб за групами банків (у доларовому еквіваленті), 31.12.2019=100%

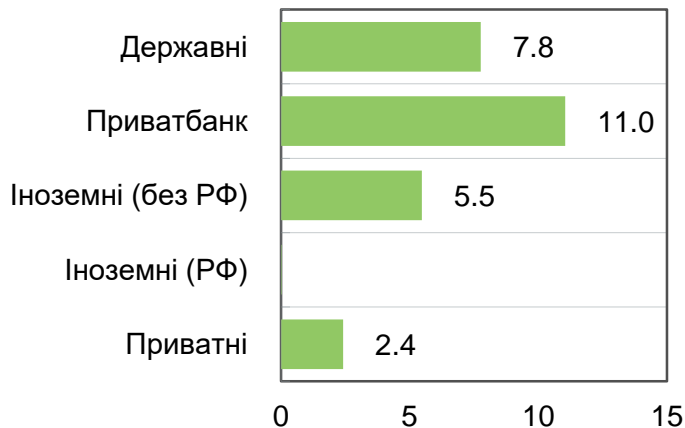
Зміна коштів

	Зміна за попередній тиждень 06.04 - 10.04		Зміна за звітний тиждень 13.04 - 17.04	
	млрд грн	%	млрд грн	%
Гривневі кошти фізосіб	13.0	3.9%	4.9	1.4%
з них строкові депозити та ощадні сертифікати	-0.6	-0.4%	-0.2	-0.1%
Гривневі кошти суб'єктів господарювання	-6.6	-2.1%	0.8	0.3%
	млн дол. США	%	млн дол. США	%
Валютні кошти фізосіб (у дол. еkv.)	-132.6	-1.3%	-51.9	-0.5%
з них строкові депозити та ощадні сертифікати	-82.7	-1.2%	-44.1	-0.7%
Валютні кошти суб'єктів господарювання (у дол. еkv.)	192.2	2.3%	-58.9	-0.7%

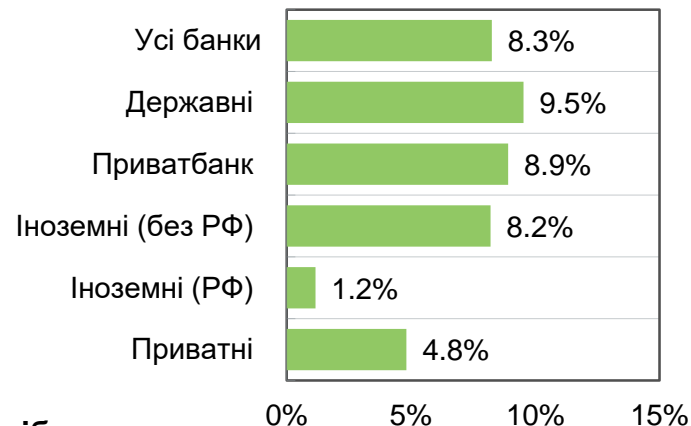
*Строкові валютні депозити у банках з російським державним капіталом скоротилися від початку року на 41%.
Джерело: НБУ, щоденні дані.

Зміна гривневих коштів населення (20.03-17.04.2020)

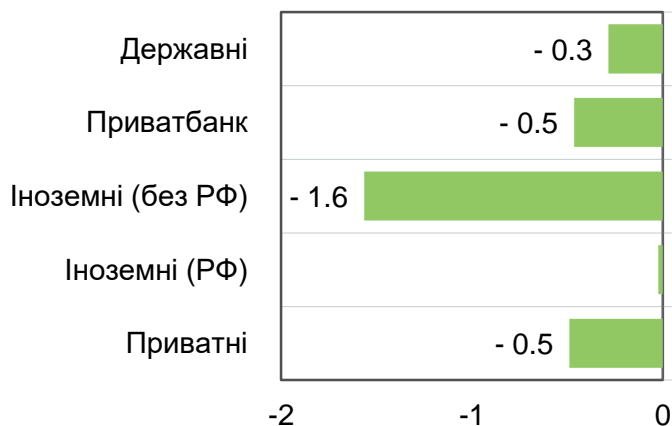
**Гривневі кошти фізичних осіб
зміна, млрд грн**

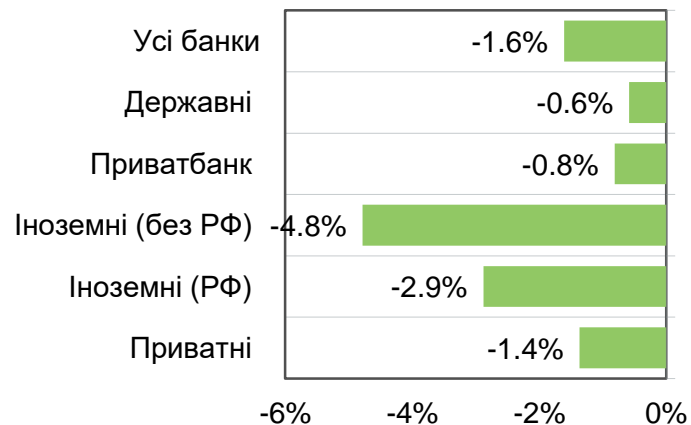
зміна, %

**Строкові гривневі депозити та ощадні сертифікати фізичних осіб
зміна, млрд грн**

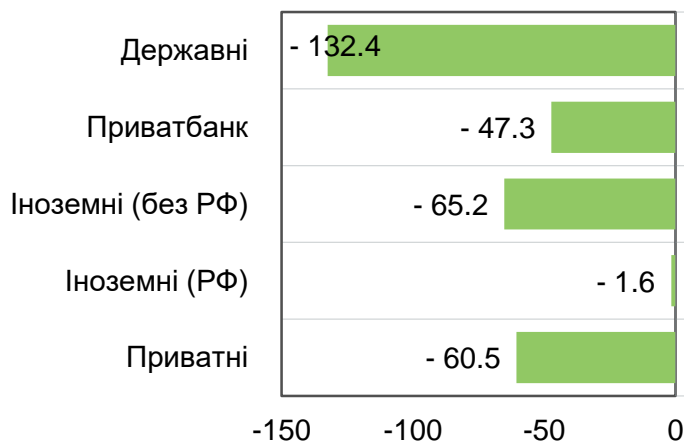

зміна, %

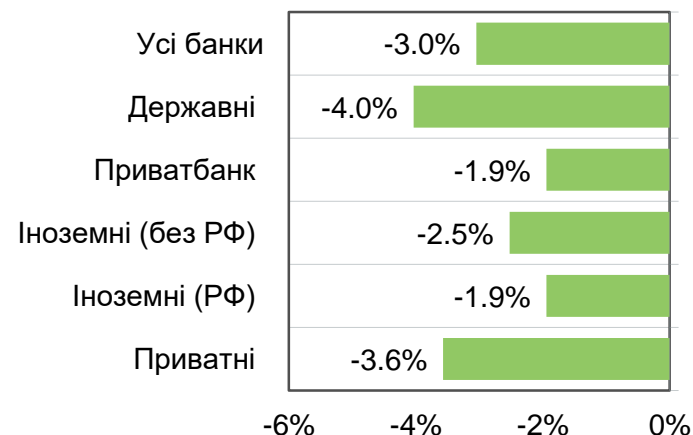

Зміна валютних коштів населення (20.03-17.04.2020)

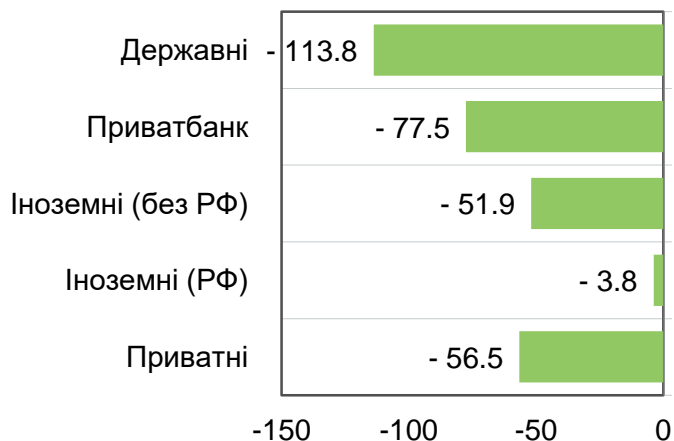
Валютні кошти фізичних осіб (дол. екв.)
зміна, млн дол. США

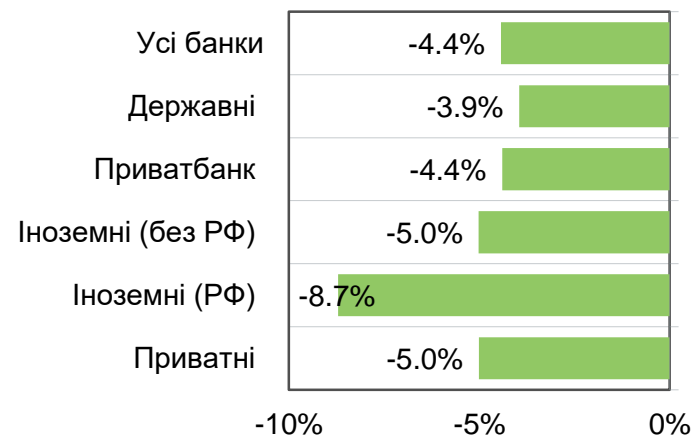
зміна, %

Строкові валютні депозити та ощадні сертифікати фізичних осіб (дол. екв.)
зміна, млн дол. США

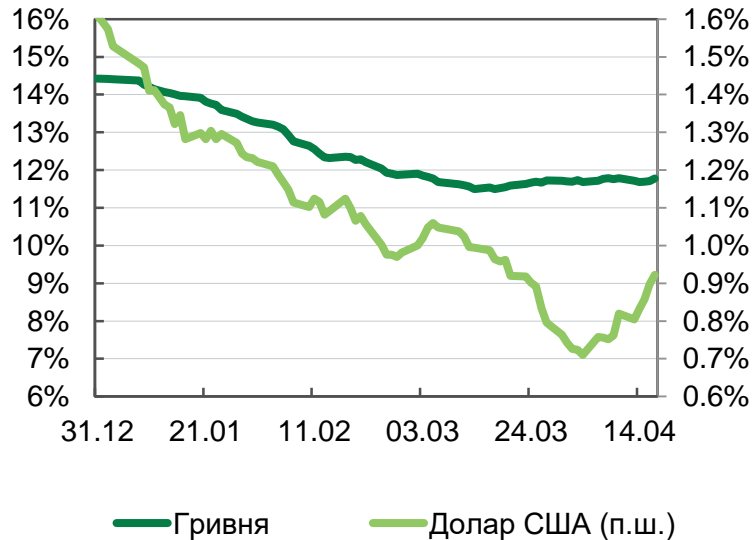
зміна, %

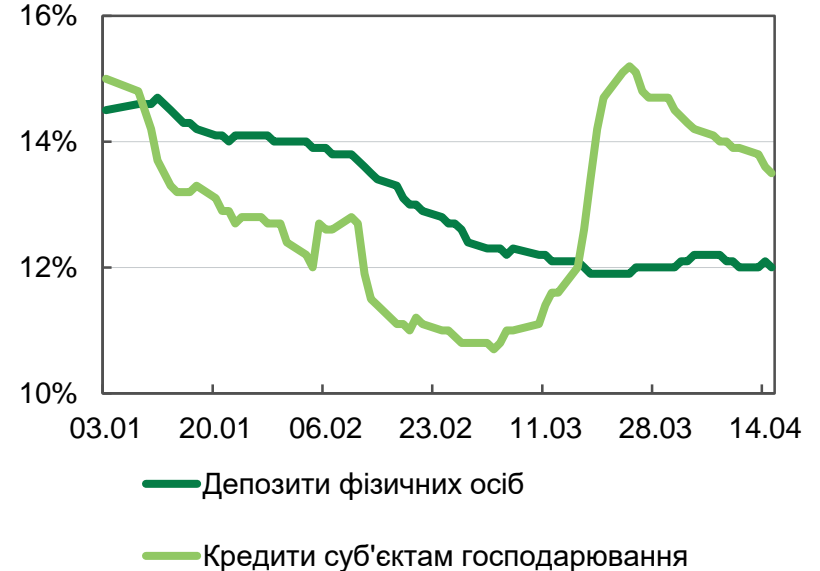
Зниження гривневих депозитних ставок загальмувало у березні

Український індекс ставок за 3-місячними депозитами фізичних осіб, % річних

Джерело: "Thomson Reuters", 5-денна ковзна середня.

Вартість нових строкових депозитів фізосіб та кредитів суб'єктам господарювання у гривні, % річних

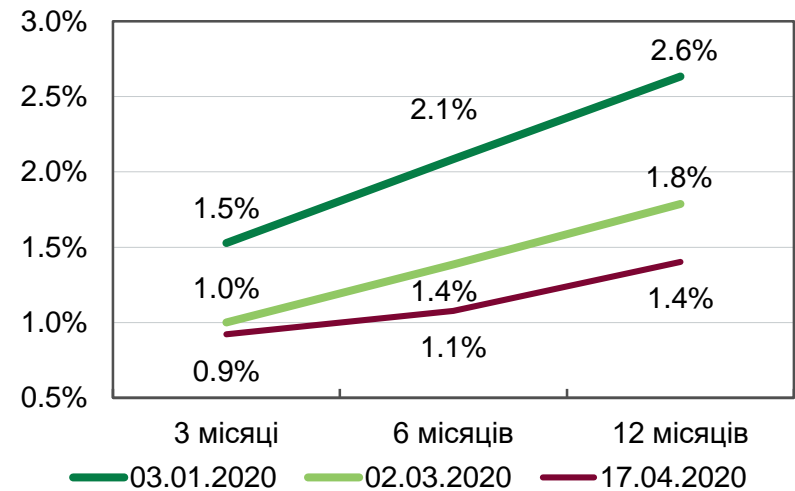
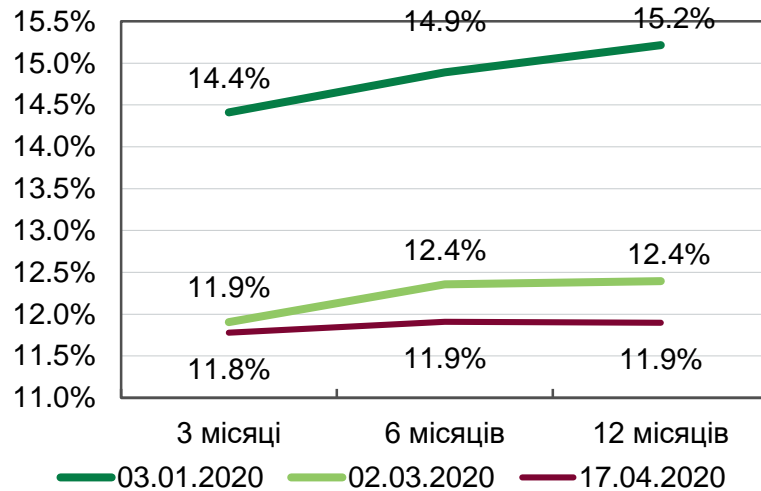

Джерело: НБУ, щоденні дані.

- Зниження вартості строкових гривневих вкладів, яке тривало з грудня 2019 року з середини березня загальмувало, відображаючи невпевненість вкладників.
- Сплеск вартості кредитів суб'єктам господарювання мав тимчасовий ефект.

Ставки знизилися за усіма строками

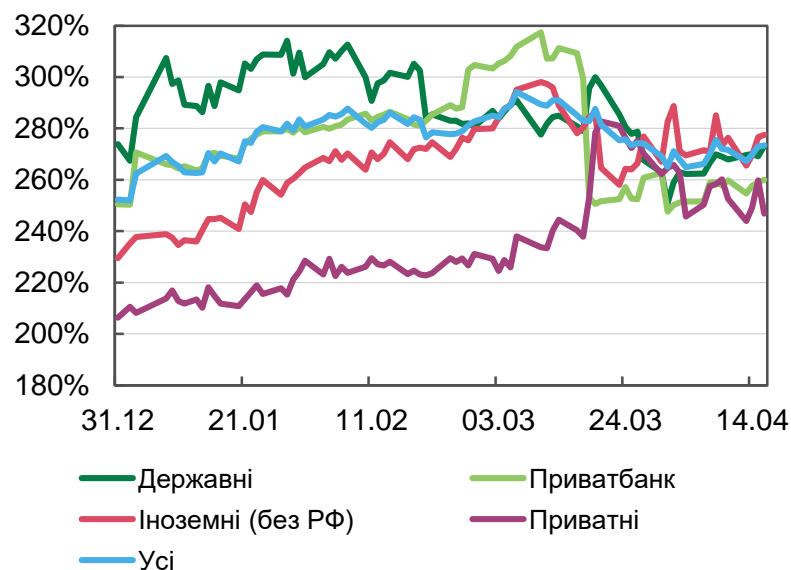
Український індекс ставок за депозитами фізичних осіб, % річних
гривня долар США

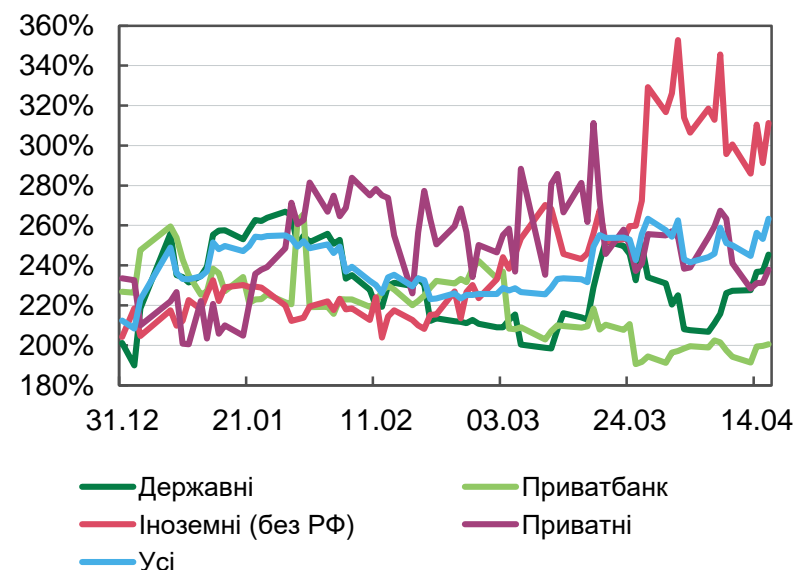
Джерело: "Thomson Reuters", 5-денна ковзна середня.

LCR в усіх валютах скорочується, але є вищим за норматив

Коефіцієнт покриття ліквідністю (LCR) в усіх валютах (щоденні значення)

LCR в іноземній валюті (щоденні значення)

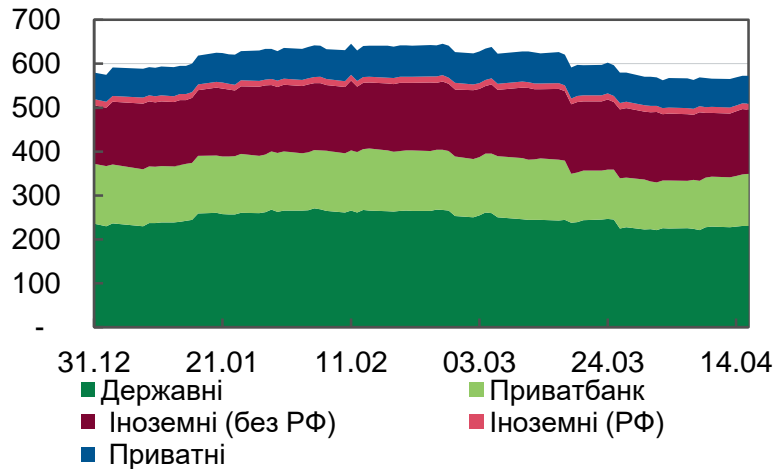
* LCR банків з російським державним капіталом не показаний (>1000%)
Джерело: НБУ.

- Значення коефіцієнту покриття ліквідністю (LCR) у квітні зросло як у всіх валютах, так і в іноземній валюті.
- Майже усі банки виконують норматив LCR з перевищенням.

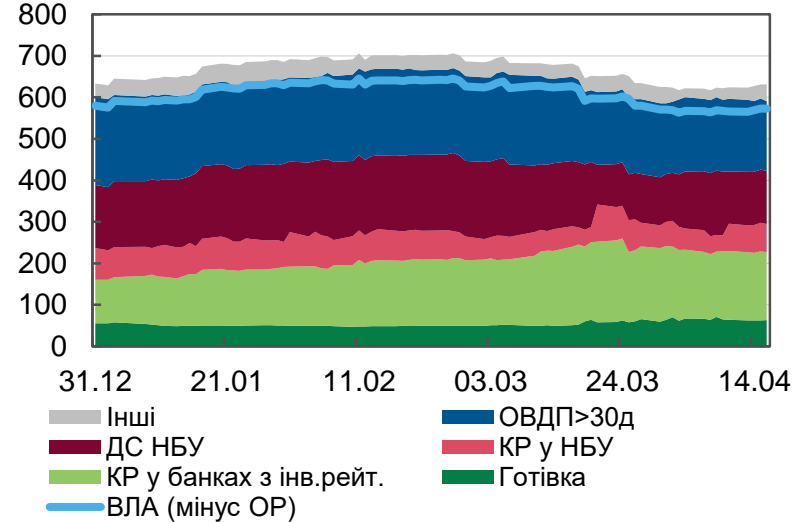
Високоякісні ліквідні активи в усіх валютах за тиждень зросли

Високоякісні ліквідні активи (ВЛА) в усіх валютах, млрд грн

За групами банків

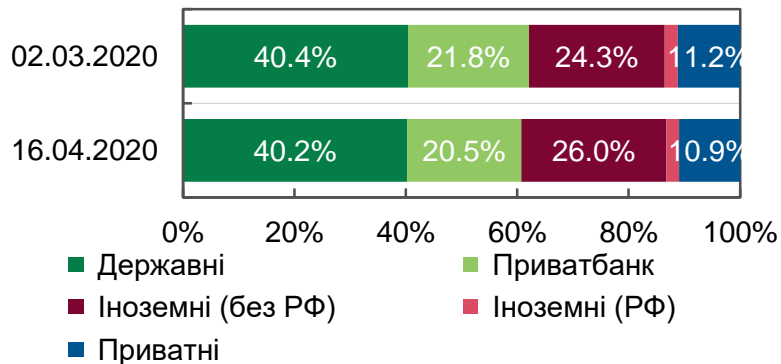

За інструментами

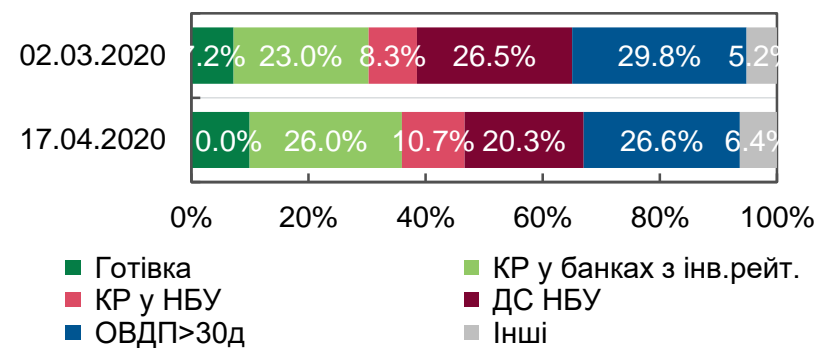

Структура ВЛА в усіх валютах

За групами банків

За інструментами

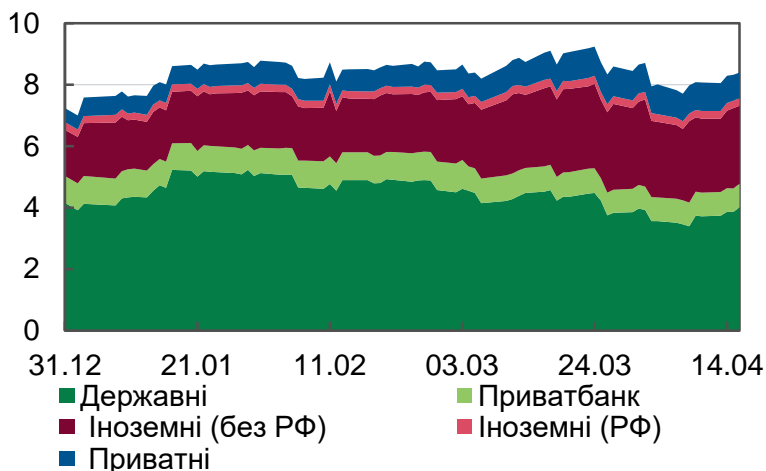
ОР – обов'язкові резерви, КР – кореспондентські рахунки, ДС – депозитні сертифікати.

Джерело: НБУ.

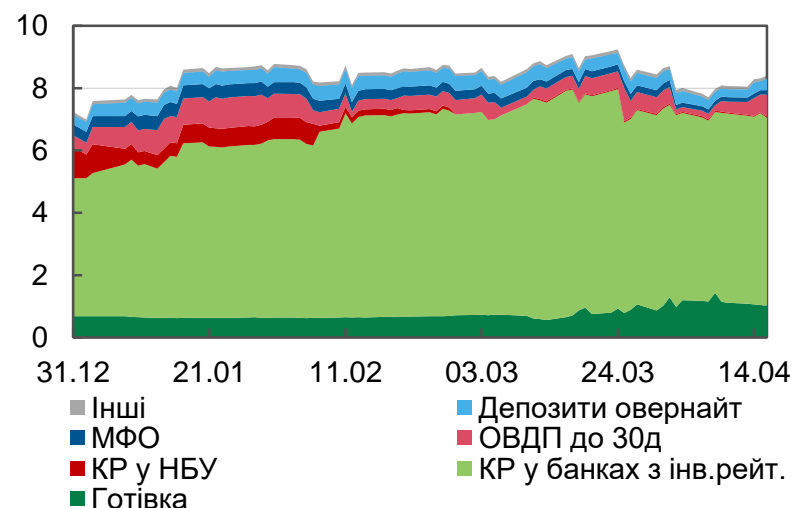
Високоякісні ліквідні активи в іноземній валюті також зросли

Високоякісні ліквідні активи (ВЛА) в іноземній валюті, млрд дол. США

За групами банків

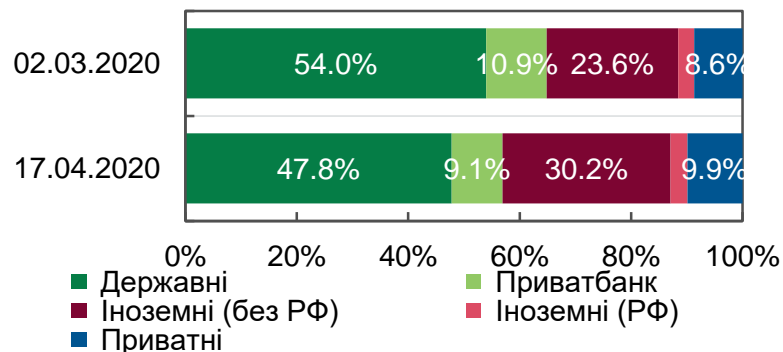

За інструментами

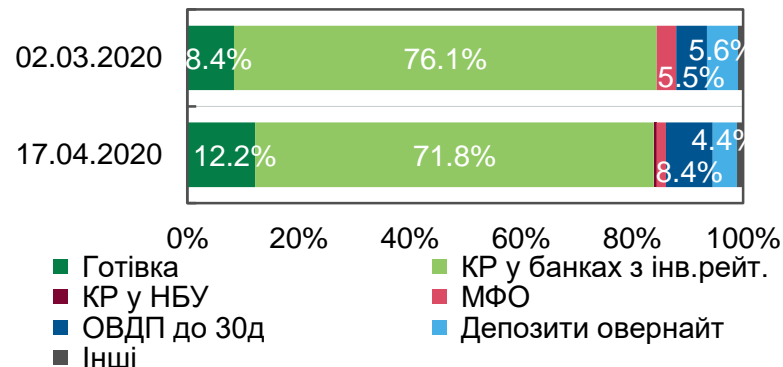

Структура ВЛА в іноземній валюті

За групами банків

За інструментами

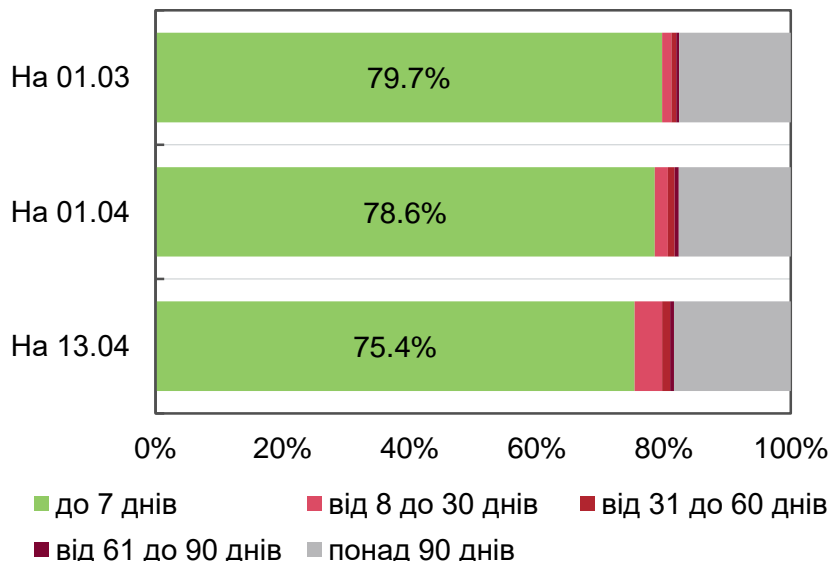

КР – кореспондентські рахунки, МФО – боргові цінні папери міжнародних фінансових організацій/державних органів країн G-7 з рейтингами провідних світових рейтингових агентств не нижче “АА-”/“Аа3” .

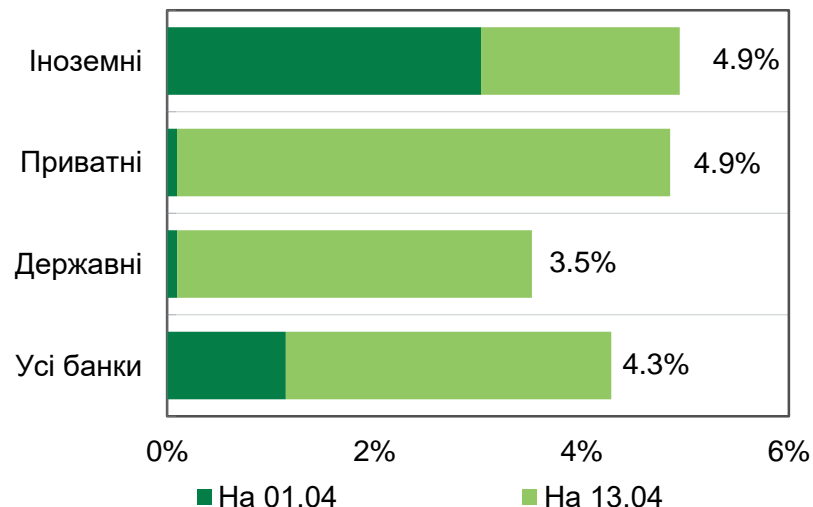
Джерело: НБУ.

Частка прострочених гривневих роздрібних кредитів зросла

Структура портфеля роздрібних гривневих кредитів за прострочкою*

Зміна частки прострочених понад 7 днів роздрібних гривневих кредитів до даних на 1 березня 2020 року*

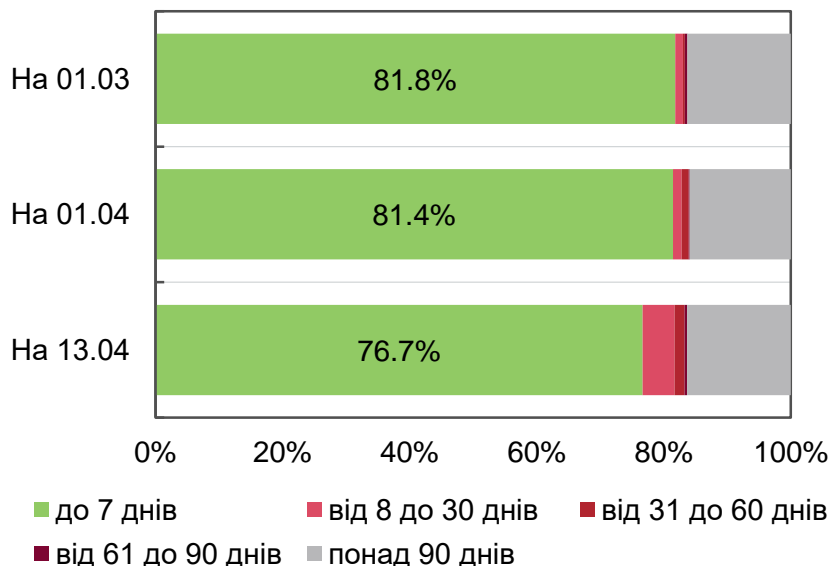
Джерело: дані опитування банків, розрахунки НБУ.

- Оскільки від початку карантинних обмежень пройшло мало часу, частка дефолтних кредитів (прострочених понад 90 днів) зросла незначно – на 1 в.п.
- Однак частка прострочених понад 7 днів гривневих роздрібних кредитів зросла на 4.3 в.п. з початку березня. Зростання суттєво прискорилось у квітні.
- Серед лідерів – приватні та іноземні банки.

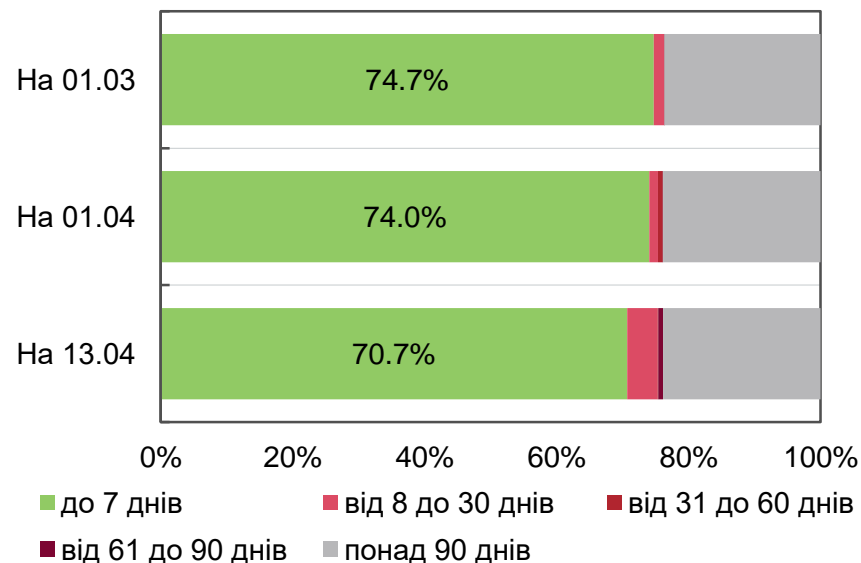
* Інформація за результатами опитування 21 найбільшого банку. Не є елементом обов'язкової статистичної звітності, відображає дані банків. НБУ не гарантує точності інформації, отриманої від банків.

Поступово погіршується і якість обслуговування кредитів МСБ

Структура портфеля гривневих кредитів МСБ за прострочкою*

Структура портфеля кредитів МСБ в іноземній валюті за прострочкою*

Примітка: без врахування прострочених на 01.03.2020 гривневих кредитів Приватбанку

Джерело: дані опитування банків, розрахунки НБУ.

- Частка прострочених понад 7 днів гривневих кредитів зросла на 5.1 в. п. з початку березня, валютних – на 4.1 в. п.
- Переважно зростання відбулось за перші тижні квітня.
- При цьому частка непрацюючих кредитів майже не змінилась.

* Інформація за результатами опитування 21 найбільшого банку. Не є елементом обов'язкової статистичної звітності, відображає дані банків. НБУ не гарантує точності інформації, отриманої від банків.

Заходи, здійснені для пом'якшення наслідків кризи (1)

Ключові проблеми	Що зроблено?
Зростання ризиків погіршення якості активів	<p>Банки запроваджують кредитні канікули та розпочали реструктуризації кредитів позичальникам, що постраждали від обмежень у зв'язку з карантинном</p> <p>Банки зберігають збалансовану лімітну політику: за потреби збільшено ліміти користувачам карток та знижено неактивним користувачам</p> <p>НБУ пом'якшив вимоги до оцінки кредитного ризику – кредити, що було реструктуризовано у зв'язку з обмеженнями через карантин, не чинитимуть негативного впливу на капітал банків (зміни до Положення № 351 про оцінку кредитного ризику за активними операціями банків)</p>
Погіршення настроїв клієнтів збільшує ризик відтоку коштів	<p>Банки витримують значний запас високоякісних ліквідних активів та виконують нормативи ліквідності із запасом</p> <p>Всі зобов'язання перед клієнтами виконуються банками в повному обсязі</p> <p>Банки забезпечують безперебійну роботу відділень, банкоматної мережі та систем онлайн платежів</p> <p>НБУ та банки організували доставку готівкової валюти, попит на готівкову валюту задоволено</p>

Заходи, здійснені для пом'якшення наслідків кризи (2)

Ключові проблеми	Що зроблено?
Ускладнена робота в умовах карантину	<ul style="list-style-type: none"> Банками організовано гнучкий графік роботи банківських відділень Банками виконується дезінфекція приміщень Банки провели інформаційну роботу серед клієнтів з популяризації онлайн-платежів Банки зменшили комісії за безготівкові операції НБУ організував процес карантину готівки НБУ призупинив перевірки банків Подовжено строки подання звітності до НБУ Відкладено виконання банками низки вимог НБУ, які потребують присутності працівників банків на робочих місцях, зокрема щодо запровадження частини IT рішень для системи управління ризиками та процесу управління непрацюючими активами, стрес-тестування, оцінка SREP НБУ тимчасово призупинив вимоги щодо оцінки заставного майна
Погіршення умов залучення фінансування	<ul style="list-style-type: none"> Призупинено вимоги накопичення буферів капіталу НБУ рекомендував банкам утриматись від виплати дивідендів, що дозволить зберегти запас капіталу для відновлення кредитування Збільшено частоту операцій та подовжено термін кредитів рефінансування Запроваджено інструмент довгострокового рефінансування